OPŁACONO GOTÓWKĄ

Cena 8 zł.

PIAST

Cena 8 zł.

Tygodnik społeczno-polityczny poświęcony sprawom ludu polskiego

Redakcja i Administracja: Kraków, ul. Basztowa 17, tel. redakcji Nr 595-33. Skrytka pocz. Kraków I, Nr 538. Telefon administracji Nr 595-32. Konto PKO Nr IV-353. Prenumerata kwartalna zł 80.—.

Wydawca: Ludowe Tow. Wydawnicze „Piast". Spół. z odpow. udz. w Krakowie. Redaguje Komitet.

Nr 8 Kraków, 9 marca 1947 r. Rok XXXIV

Amnestia — droga do normalizacji stosunków

(PRZEMÓWIENIE POSŁA KORBOŃSKIEGO W IMIENIU KLUBU PSL W SEJMIE)

Podczas dyskusji w Sejmie nad sprawą amnestii w imieniu Klubu PSL mec. Stefan Korboński wygłosił następujące przemówienie (według stenogramu oficjalnego).

Wyparcie okupanta z Polski nie spowodowało automatyczne ujawnienia się całego ruchu podziemnego, przede wszystkim Armii Krajowej. Powodem tego było zorientowanie się ruchu podziemnego na Rząd w Londynie z jednej strony, z drugiej fakty, jakie miały miejsce w stosunku do ujawniających się oddziałów Armii Krajowej. Podziemie istniało nadal i dopiero powstanie Rządu Jedności Narodowej wywołało ujawnienie się ruchu podziemnego na dużą skalę. Ujawniły się Bataliony Chłopskie, wreszcie na skutek ustawy amnestynej z 2 sierpnia 1945 r. wyszło z podziemi około 50.000 żołnierzy AK, ujawnionych w akcji płk. Radosława rozpoczętej 9 września 1945 r.

PRZYCZYNY TRWANIA PODZIEMIA

Jednakże ustawa z dnia 2 sierpnia 1945 roku nie spowodowała całkowitej likwidacji podziemia. Pozostało ono przekształcone na WiN i NZS i do dziś, jak o tym przekonuje chociażby codzienne czytanie prasy, wychodzą na jaw coraz to nowe nazwy organizacyj podziemnych. Jaka tego może być przyczyna? Czy leży ona w ustawie amnestyjnej, czy w akcji inspirowanej przez czynniki zagraniczne, emigracyjne, czy też wreszcie gdzie indziej? Jakie są powody, które mimo wydania ustawy amnestyjnej z 2 sierpnia 1945 r. nie doprowadziły do całkowitej likwidacji ruchu podziemnego. Wszak dawała ona możność ujawnienia się bezkarnego wszystkim uczestnikom ruchu podziemnego, nie wyłączając pełniących naczelne funkcje kierownicze. Zatem należy uznać, iż nie w ustawie amnestyjnej kryły się hamulce, które powstrzymywały ludzi od wyjścia z podziemia. Ustawa ta zresztą była wyrazem zmiany stosunku wobec uczestników ruchu podziemnego, przede wszystkim AK i BCh. Była ona nie tylko wyrazem przebaczenia, ale także przyznaniem się do popełnionych wobec AK błędów, zresztą częściowo usprawiedliwionych brakiem zrozumienia u niektórych grup i osób z AK dla dokonywujących się przemian społecznych. Stosunek do AK uległ w tym czasie zasadniczej korzystnej ewolucji, której dalszy rozwój oglądamy dzisiaj. Zamiast określenia „bandyci z AK" z początków r. 1945, mówi się dzisiaj słusznie „bohaterscy żołnierze AK". Od kilku lat więzienia za samo nieujawnienie się bez żadnych dalszych obciążeń kompetentne władze przeszły do uznania, że dawny członek AK, to prawdziwy żołnierz Polski walczącej.

ATMOSFERA SPRZYJAJĄCA KONSPIRACJI

Kwestia, jakie przyczyny wpłynęły na to, iż ustawa z dnia 2 sierpnia 1945 r. nie zlikwidowała całkowicie podziemia muszą być poddane przy uchwalaniu nowej ustawy nader głębokiej, szczerej i obiektywnej analizie. Mamy nadzieję, iż to się stanie, że zostaną wysnute odpowiednie wnioski, i że nowa ustawa osiągnie te skutki, których nie spowodowała poprzednia, i że będzie ona ostatnią ustawą amnestyjną, wydaną w celu zlikwidowania ruchu podziemnego. Analizując sytuację w Kraju po drugim sierpnia 1945 r., nie można zamykać oczu na to, iż w Polsce nie zapanował jeszcze wówczas klimat niesprzyjający działalności konspiracyjnej. Upraszcza sobie ten sprawę, kto twierdzi, że jedynym i wyłącznym źródłem akcji podziemnej są inspiracje, pieniądze i broń, płynące z zagranicy. Źródło leży także w nastrojach, które stworzyło niezadowolenie szerokich mas ludności, z warunków politycznych, jakie się w Polsce wytworzyły. Nastroje te wykorzystuje konspiracja nieprzejednanych, która istotnie zasilana jest przez ośrodki zagraniczne, skąd czerpie natchnienie i pomoc. Zagranica jednakże i jej pomoc, to tylko jedna z przyczyn dotychczasowego istnienia ruchu podziemnego. Koniecznym zatem jest i leży w granicach możliwości Rządu stworzenie takich warunków politycznych w Polsce, które odmienią klimat na niesprzyjający konspiracji. Warunki te — to przywrócenie w Polsce prawdziwej wolności i poszanowania praw obywatelskich, godności człowieka, jego życia, zdrowia, normalizacja warunków politycznych i oparcie się na zaufaniu i wyborze dokonanym przez obywateli, wreszcie stosowanie w praktyce, na codzień zasad demokracji niekoniecznie integralnej zachodniej, wschodniej czy ludowej, ale takiej zwykłej, po prostu demokracji demokratycznej. Niestety Rząd, który usiadł nie poszedł po tej drodze, zaś to co się dokonało 19 stycznia br. nie spowodowało polepszenia warunków.

BRAKI POPRZEDNIEJ AMNESTII

Dalszą przyczyną niepełnej likwidacji ruchu podziemnego po dniu 2 sierpnia 1945 roku była połowiczność ustawy amnestyjnej, polegająca na tym, że kary orzeczone w stosunku do uczestników konspiracji w rozmiarze powyżej 5 lat, zmniejszała tylko o 5 lat, względnie zamieniała karę śmierci lub dożywotniego więzienia na karę 15 lat więzienia. Reszta kary mogła być — ale tylko w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie — zawieszona na okres 2 lat. W ten sposób duża ilość osób z podziemia pozostała nadal w więzieniach, co wśród ich towarzyszy, rodzin i w społeczeństwie stworzyło poczucie pewnej krzywdy, tym bardziej, że o ile chodzi o pogląd przeciętnego człowieka, to nie chwyta on różnicy między stopniem winy tego czy innego skazanego i nie rozumie np. dlaczego jeden wyszedł na wolność, a drugi skazany siedzi nadal w więzieniu.

Wreszcie ostatnia przyczyna, to niewłaściwe metody, zastosowane przy wykonaniu ustawy amnestyjnej. Oddanie całej sprawy wyłącznie w ręce organów bezpieczeństwa odsunięcie w praktyce organów prokuratorskich i sądowych od wykonywania amnestii, wreszcie niepełne wykonanie amnestii w stosunku do osób nią objętych — wszystko to jest powodem, iż zaledwie po upływie półtora roku debatujemy nad nową ustawą amnestyjną.

SZEROKIE WYJŚCIE Z UKRYCIA

Jakim jest projekt tej ustawy, którą ma Sejm uchwalić i czy osiągnie on pełny skutek, a za ten należy uznać całkowitą likwidację podziemia, czego sobie i Państwu szczerze życzymy.

Przede wszystkim stwierdzić trzeba, że w odniesieniu do ludzi z podziemia, działających na wolności, daje on pełną możność powrotu do normalnego i legalnego życia. Pod tym względem nie pozostawia projekt nic do życzenia, chyba tylko to, by podziemie jak najszerzej z tej pełnej możliwości skorzystało. Projekt ustawy daje możność ujawnienia się bez skutków karnych wszystkim, począwszy od dowódców, czy kierowników, a skończywszy na każdym członku. Projekt nie zawiera żadnych zastrzeżeń w tym względzie i niedomówień, pragnę to mocno podkreślić i takie postawienie sprawy należy uznać za mocne, zdecydowane, a przede wszystkim rozumne.

UCHYLONE BRAMY WIĘZIEŃ

Niestety, nie można tego powiedzieć w odniesieniu do tej części projektu, która dotyczy aresztowanych. W porównaniu z ustawą amnestyjną z drugiego sierpnia 45 r., projekt traktuje aresztowanych gorzej, gdyż np. kary pozbawienia wolności orzeczone w rozmiarze powyżej lat pięciu łagodzi o połowę, a nie o pięć lat. Innymi słowy skazany na lat sześć według dawnej ustawy pozostawałby w więzieniu jeszcze tylko rok, a według projektu będzie pozostawał lat trzy.

(dalszy ciąg nastąpi w następnym numerze)

MYŚLI I ZDANIA

Naszym wspólnym celem są nie korzyści stanowe, ani osobiste, ani przywileje. Jest nim Polska wielka, Polska szczęśliwa. Polska potężna, Polska oparta na prawie i sprawiedliwości, Polska ludowa.

Wincenty Witos w liście do Zjazdu ludowców w Rzeszowie 1938 r.

* * *

Dlaczego się dzieje, że kiedy od wieków każdy naród miał swoją wiarę i swoje posłannictwo że oba te środki tak mały wpływ wywarły na lud sam, że owa większość narodu jest tylko masą, a nie czynnikiem?

Dlatego, że spaczony przez ludzi został cel onych wielkich instytucyi; że je uważano pod dyscyplinarnym nie pod postepowym względem że miano religię i prawo za hamulec ku poskramianiu namiętności, a nie za środki ukształcenia ich ducha.

Karol Libelt. „O wychowaniu ludów".

Tygodniowy przegląd polityczny

PO ZAKOŃCZENIU OBRAD LONDYŃSKICH

We wtorek 25 lutego b. r. zastępcy ministrów spraw zagranicznych Wielkiej Czwórki zakończyli w Londynie swoje obrady w związku z przygotowaniem traktatów pokojowych z Niemcami i Austrią.

Konferencja miała na celu przygotowanie materiałów na zbliżającą się konferencję moskiewską oraz ustalenie porządku dziennego narad moskiewskich, które jak wiadomo, rozpoczynają się 10 marca b. r.

Konferencja londyńska nie doprowadziła do uzgodnienia poglądów wielkich mocarstw na sprawy Niemiec. Wobec tego konferencja moskiewska będzie musiała rozpatrzyć z osobna cztery oddzielne propozycje w sprawie traktatu pokojowego z Niemcami. Natomiast odnośnie traktatu z Austrią w sprawach zasadniczych osiągnięto porozumienie.

W sprawach traktatu z Niemcami osiągnięto w Londynie tyle, że poszczególne państwa, dość jasno określiły swój stosunek do zagadnienia niemieckiego. Znaną jest opinia w tej sprawie 18 państw mniejszych, które były zaproszone na konferencję dla wyrażenia swoich poglądów na sprawę traktatu z Niemcami. W związku z ustrojem przyszłych Niemiec wyłoniły się dwie koncepcje. Jedna z nich zaleca rozbicie Niemiec na drobne państewka związane ze sobą luźno na zasadach federacji. Druga natomiast stwierdza że zjednoczenie Niemiec jest faktem dokonanym, z którym należy się liczyć.

Duże rozbieżności istnieją również w zapatrywaniach na sprawę odszkodowań. Polska i cały szereg mniejszych państw domagają się, ażeby odszkodowania były ściągane od Niemiec z ich bieżącej produkcji i aby tym samym uniemożliwiono Niemcom osiągnięcie przewagi w dziedzinie gospodarczej.

Nie została również rozstrzygnięta kwestia, czy mniejsze państwa mają być dopuszczone do narad nad ostatecznym ustaleniem warunków pokoju dla Niemiec.

W sprawie traktatu z Austrią, rozbieżności ujawniły się tylko co do określenia, co należy uważać w Austrii za mienie poniemieckie i co do roszczeń Jugosławii do niektórych terenów Istrii i Karyntii, które to roszczenia uzyskały poparcie jedynie ze strony Z. S. R. R.

Konferencja londyńska nie doprowadziła więc do uzgodnienia poglądów pomiędzy wielkimi mocarstwami na sprawę Niemiec. Rozbieżności jakie w tej sprawie istnieją pozwalają przypuszczać, że samo opracowanie traktatu pokojowego z Niemcami nie będzie rzeczą łatwą. Ministrowie spraw zagranicznych Stanów Zjednoczonych, Związku Radzieckiego, W. Brytanii i Francji, którzy za parę dni rozpoczną swe obrady w Moskwie, będą musieli przezwyciężyć wiele poważnych trudności, których nie zdołali usunąć ich zastępcy.

WYKRYCIE PODZIEMNEJ ORGANIZACJI HITLEROWSKIEJ W NIEMCZECH

Podczas gdy państwa zwycięskie wiodą długie, zawiłe spory o to jaka procedura powinna obowiązywać przy układaniu traktatu z Niemcami, w pokonanych Niemcach nie przestaje ani na chwilę nurtować myśl o odwecie. W ubiegłym tygodniu brytyjskie i amerykańskie władze okupacyjne przeprowadziły w swoich strefach olbrzymią obławę celem zlikwidowania nielegalnej organizacji hitlerowskiej, na której ślad natrafiono jeszcze w lecie ubiegłego roku. W wyniku kilkumiesięcznych obserwacji brytyjskie i amerykańskie władze okupacyjne ustaliły jej przywódców i poszczególne gniazda, dzięki czemu ostatnia akcja doprowadziła do ujęcia prawie wszystkich przywódców organizacji i jej całkowitego zlikwidowania. Wśród aresztowanych przywódców znajduje się cały szereg znanych działaczy hitlerowskich. Brytyjskie i amerykańskie władze śledcze ustaliły, że organizacja ta była szeroko rozgałęziona nie tylko na terenie okupacji brytyjskiej i amerykańskiej, ale również działała w strefach francuskiej i radzieckiej. Ostrze spisku skierowane było w pierwszym rzędzie przeciwko Z. S. R. R.

Wykrycie tego olbrzymiego sprzysiężenia jest jeszcze jednym więcej dowodem, że myśl o agresji w Niemczech nie wygasła i wiele czasu jeszcze upłynie zanim odhitleryzowanie i demokratyzacja Niemiec stanie się rzeczywistością.

MINISTER BEVIN O POLITYCE ZAGRANICZNEJ W. BRYTANII

W dniu 27 lutego minister Bevin wygłosił w parlamencie brytyjskim przemówienie poświęcone polityce W. Brytanii na terenie międzynarodowym.

Minister Bevin stwierdził, że zasadniczym warunkiem dla stabilizacji stosunków między narodowych jest rozwiązanie problemów Niemiec i Japonii. Rozwiązanie sprawy Niemiec, zdaniem Bevina jest trudne. Nie można bowiem przejść do porządku dziennego nad losem 66 milionowego narodu żyjącego w samym środku Europy. Z drugiej strony jednak bezpieczeństwo i pokój w Europie muszą być zagwarantowane. Niemcy muszą zrozumieć korzyści płynące z pokoju i głupotę wojny.

Wszelkie nieporozumienia pomiędzy państwami Wschodu i Zachodu mogłyby doprowadzić do odrodzenia agresji niemieckiej. Dlatego Wielka Brytania wystąpi w czasie konferencji moskiewskiej z propozycją przymierza pomiędzy mocarstwami Wielkiej Czwórki, którego celem będzie niedopuszczenie do jakiejkolwiek agresji w Europie.

Omawiając stosunki pomiędzy Wielką Brytanią a Związkiem Radzieckim Bevin stwierdził, że brytyjsko-radziecki traktat przyjaźni zostanie w najbliższym czasie ponownie rozpatrzony. Propozycje w tym kierunku zostaną przez rząd brytyjski wysunięte w najbliższym czasie.

Odnośnie stosunków W. Brytanii ze Stanami Zjednoczonymi min. Bevin podkreślił, że są one ożywione duchem przyjaźni i wzajemnego zrozumienia. Pragnieniem rządu i narodu brytyjskiego jest ażeby w tym duchu rozwijały się nadal. „Nie pozwolimy na wbicie klina pomiędzy W. Brytanię a Amerykę".

Nawiązując do sojuszu z Francją Bevin oświadczył, że niedawna wizyta Bluma w Londynie przyczyniła się wielce do realizacji traktatu przyjaźni, jaki wkrótce zostanie zawarty pomiędzy W. Brytanią a Francją.

W związku ze zbliżającą się konferencją moskiewską Bevin nie taił, że przed mocarstwami Wielkiej Czwórki stoją duże trudności. (Do nich należy między innymi również i sprawa granic przyszłych Niemiec). Dlatego też Anglia nie może zbyt wiele oczekiwać od swoich delegatów na konferencję moskiewską.

WOJNA DOMOWA W CHINACH

Ostatnie doniesienia z Chin podają o wzmożonej akcji wojskowej komunistów w Mandżurii. Wojska komunistów w liczbie 140 tysięcy posuwają się ku południowi i czynią przygotowania wstępne do ofensywy wiosennej zakrojonej na szeroką skalę. Dotychczas komuniści opanowali kilka węzłów kolejowych. Komuniści mandżurscy zamierzają uderzyć w kilku kierunkach jednocześnie. Obecnie ostrze natarcia skierowane jest przeciwko wysuniętej bazie wojsk rządowych w Czangczun. Wojska komunistyczne posuwają się wzdłuż linii kolejowej Charbin — Czangczun pod osłoną pociągu pancernego. Jeden z garnizonów wojsk rządowych został okrążony przez komunistów.

Natomiast wzdłuż linii kolejowej Tientsin - Pukow wojska rządowe odnoszą sukcesy, zmuszając komunistów do odwrotu.

W Pekinie władze wojskowe i cywilne aresztowały ponad 2.000 osób. Są to przeważnie ludzie podejrzani o sprzyjanie komunistom. Większość z nich należy do inteligencji i kół związanych z uniwersytetem w Pekinie.

STANY ZJEDNOCZONE ŻĄDAJĄ POWIERNICTWA NAD WYSPAMI JAPOŃSKIMI NA PACYFIKU.

Na jednym z ostatnich posiedzeń Rady Bezpieczeństwa delegat Stanów Zjednoczonych senator Austin wystąpił z wnioskiem, ażeby wyspy na oceanie Spokojnym, które na mocy mandatu Ligi Narodów były administrowane przez Japonię, zostały przekazane pod zarząd powierniczy Stanów Zjednoczonych. Są to Karoliny, Mariany i archipelag Marshalla. Ostateczny los tych obszarów byłby rozstrzygnięty po podpisaniu traktatu pokojowego z Japonią. Wniosek ten uzyskał poparcie delegata Z. S. R. R.

WIZYTA CZŁONKÓW RZĄDU POLSKIEGO W MOSKWIE.

W ostatnich dniach bawili z wizytą w Moskwie premier Cyrankiewicz i minister przemysłu Minc.

Wśród rozmów jakie premier rządu polskiego przeprowadził w stolicy Związku Radzieckiego, na pierwszy plan należy wymienić konferencję z generalissimusem Stalinem, w które, uczestniczyli minister Mołotow i minister Minc.

Pobyt ministra Minca w Moskwie ma na celu przygotowania do zawarcia pomiędzy Polską i Związkiem Radzieckim nowej umowy handlowej, opartej na szerszej platformie, która ma zapewnić obu krajom należyte korzyści.

W rokowaniach handlowych w Moskwie weźmie udział z ramienia rządu polskiego również obecny kierownik Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego dr. Grossfeld, którego wyjazd do Moskwy nastąpi w najbliższym czasie.

PRAWORZĄDNOŚĆ OBOWIĄZUJE WSZYSTKICH

Minister Bezpieczeństwa Publicznego ob. Stanisław Radkiewicz oświadczył przedstawicielowi Socjalistycznej Agencji Prasowej:

— Pozostajemy czujni na powierzonym nam posterunku. Miliony budowniczych Polski Ludowej muszą i mieć będą zapewniony spokój, ład i bezpieczeństwo.

W związku z zapowiedzianą amnestią, aparat bezpieczeństwa publicznego uczyni wszystko, co będzie w jego możliwości, aby tym, którzy rzetelnie chcą zerwać z działalnością antypaństwową, ułatwić powrót do normalnego życia i do twórczej pracy nad odbudową kraju.

Praworządność w Polsce demokratycznej obowiązuje wszystkich, nie może ona być przez nikogo naruszoną, ani lekceważoną.

ALBO POROZUMIENIE NARODÓW ALBO ZAGŁADA CYWILIZACJI

Dyrektor generalny FAO (organizacji żywnościowo-rolniczej ONZ) **John Boyd Orr** w przemówieniu do studentów uniwersytetu w Glasgow, którego jest rektorem, nakreślił perspektywy świata. Powiedział on m. in.:

„Świat stał się tak mały, a interesy narodów tak wzajemnie powiązane, że zmiana w jednym kraju pociąga za sobą zmiany powszechne. Żadne państwo, choćby najbardziej potężne, nie może być dzisiaj całkiem odrębne. Czy nam się to podoba, czy nie, stanowimy teraz jeden świat. Nieuniknione też jest, że powstanie w jakiejś formie — rząd świata.

„Rząd taki mógłby teoretycznie przyjść drogą podboju świata. Wojna za pomocą bomby atomowej i równie destruktywnej broni chemicznej i biologicznej zdaje się uniemożliwiać taki podbój. Czy jednak wygrałby Wschód czy Zachód — nie wiadomo, ale pewne jest, że zginęłaby demokracja a wraz z nią cały wzniesiony kosztem tysięcy trudów i cierpień wieków gmach cywilizacji.

„Druga alternatywa — to federacyjny rząd świata, oparty na porozumieniu narodów. W grę wchodzi nie tylko Europa. Rasy kolorowe rządzone dotychczas przez białych, stają się obecnie równie dynamiczne jak rasy białe i domagają się równouprawnienia z innymi narodami świata. Minął czas wielkich imperiów rządzonych przez narody europejskie".

Na zakończenie Boyd Orr podkreślił konieczność światowego porozumienia gospodarczego

oraz nawoływał do ścisłej współpracy w ramach FAO dla rozwiązania praktycznych zadań codziennego życia.

UJAWNIANIE SIĘ ORGANIZACYJ PODZIEMNYCH

Polska Agencja Prasowa (PAP) komunikuje: Jak nas z miarodajnych źródeł informują, proces ujawniania się członków organizacyj podziemnych, postępuje wciąż naprzód.

Ogółem od 1 do 15 lutego ujawniło się w Urzędach Bezpieczeństwa Publicznego 244 członków band, zdając jednocześnie 3356 jednostek broni oraz większe ilości amunicji.

Wszyscy wyżej wymienieni, po złożeniu broni i ujawnieniu się zostali zwolnieni i udali się do swych miejsc zamieszkania.

Postanowienia ustawy amnestyjnej wniesionej do Sejmu będą rozciągnięte również na ujawniających się obecnie uczestników podziemia.

BESTIALSTWO STRAŻNIKA WIĘZIENNEGO UKARANE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Wadowicach został skazany na 3 lata więzienia Władysław Wala, strażnik więzienia w Suchej, za to, że pobił zatrzymanego przez milicję R. Sewiołę.

Sprawa ta znalazła się obecnie na wokandzie Sądu Apelacyjnego. Rozprawie przewodniczył wiceprezes Sądu Apelacyjnego dr. Różański. Sąd Apelacyjny zatwierdził wyrok Sądu Okręgowego, a w motywach wyroku zaznaczył, że wymierzył oskarżonemu surową karę za pobicie specjalnie w tym celu, aby stała się ona przykładem odstraszającym dla nadużywających swej władzy.

ZASZCZYTNE WYRÓŻNIENIE JERZEGO SZANIAWSKIEGO

Znakomity autor utworów scenicznych **Jerzy Szaniawski**, otrzymał nagrodę literacką m. Krakowa za całokształt swej twórczości literackiej. Nagroda wynosi 50 tys. zł.

Dotychczasowym dorobkiem autora są następujące utwory: „Lekkoduch", „Papierowy kochanek", „Ptak", „Adwokat i róże", „Most", „Fortepian", „Dziewczyna z lasu" a po wojnie „Dwa teatry", — jedna z najlepszych sztuk w ogóle napisana po wojnie.

W kilku wierszach

STATEK AMERYKAŃSKI „Virginia City Victory" z ładunkiem 800 koni unrrowskich więzionych do Polski, ugrzązł w lodach w cieśninie Kattegat, na północ od Kopenhagi. Kapitan statku zawiadomił o tym władze portowe w Gdyni i prosił o dostarczenie wody do pojenia uwięzionych koni.

EPIDEMIA GRYPY. W Łodzi szalała epidemia grypy. Ubezpieczalnia Społeczna notowała ponad 1.000 nowych zachorowań dziennie. Lekarze nie mogli sobie dać rady z nawałem pracy. W urzędach i zakładach pracy, załog. pracowników były silnie przerzedzone. Obecnie powoli grypa wygasa.

LICZBA OFIAR KATASTROF SAMOCHODOWYCH. Krakowski Oddział Zw. Zaw. Transportowców przeprowadził statystykę wypadków samochodowych. Okazało się, że od dnia 1 lutego 1945 do dnia 30 września 1946, to jest w okresie 20 miesięcy, w katastrofach samochodowych w Polsce zginęło około 33 tysiące osób. Są to tylko wypadki śmiertelne na miejscu katastrofy. Jako główne przyczyny wypadków podaje się:

1) Nietrzeźwość kierowców, 2) Brak należytej kontroli samochodów, przed wyjazdem, 3) Nie przestrzeganie przez kierowców i przechodniów przepisów ruchu.

2.000 DZIECI Z POLSKI POJEDZIE DO DANII. Duński Komitet Opieki nad Dzieckiem zaprosił 2.000 dzieci z Polski do Danii na trzymiesięczny pobyt. Pierwsza grupa dzieci w liczbie około 700 wyjedzie pod koniec marca. Następne grupy wyjadą w odstępach dwutygodniowych.

ARGENTYNA PRZYJMIE 10.000 POLAKÓW. Władze Argentyny wystawiły dziesięć tysięcy zezwoleń na wjazd do Argentyny dla 10.000 żołnierzy polskich z oddziałów Andersa, znajdujących się obecnie w Anglii.

Organizacje polskie w Argentynie będą współdziałały z organizacjami angielskimi, celem ułatwienia transportu imigrantów, przewidzianego w terminie do pół roku.

METEOR SPADŁ NA ZIEMIĘ. Dnia 12 lutego br. w tajdze niedaleko Władywostoku na Dalekim Wschodzie, mieszkańcy zauważyl. na niebie olbrzymi płomienny meteor, poruszający się z wielką szybkością. Meteor spadł na ziemię z wielkim hukiem. Fala powietrza, wywołana upadkiem meteoru, wybiła okna w budynkach, powaliła kominy i wyrwała z korzeniami stuletnie drzewa.

APEL ŚWIATOWEJ KONFERENCJI TECHNIKÓW. W Paryżu odbywały się obrady światowej Konferencji Techników. Na porządku obrad znajdowała się m. in. sprawa międzynarodowej akcji pomocy Politechnice Warszawskiej. Wybrano specjalną podkomisję, która ma ten plan zrealizować.

NAPAD NA URZĄD POCZTOWY. W dniu 11 lutego banda „Ciemnego" napadła na urząd pocztowy w Miastkowie (woj. białostockie) gdzie zabiła listonosza i zrabowała centralę telefoniczną. Ta sama banda zdemolowała 5 urzędów gminnych w miejscowościach Radki, Kolaki, Buchały, Nowogrodzie i Szczepanków. Władze są na tropie bandydów.

NAGRODY GDYNI. Miejska Rada Narodowa w Gdyni uchwaliła trzy nagrody: za najlepsze dzieło literackie 100.000 zł., malarskie 50.000 zł. i muzyczne 50.000 zł. Kto się czuje na siłach — niech próbuje.

GÓRY LODOWE W KANALE LA MANCHE (czyt. La Mansz). Góry lodowe, ta groźba okrętów na morzach północnych, pojawiły się w drugiej połowie lutego również w Kanale La Manche, blokując wejście do niektórych portów grożąc zmiażdżeniem zakotwiczonych tam statków. W pobliżu Dunkierki, fale morskie wyrzuciły na brzeg górę lodową, która wystawała 15 m. nad wodę.

POMNIK NA MIEJSCU STRACEŃ W KRAKOWIE. Drobne kupiectwo w Krakowie, podjęło akcję ufundowania pomnika, na placu przy ulicy Szerokiej, **na miejscu rozstrzelania przez Niemców 28 października 1943 r. — 30 Polaków.** Prace nad budową pomnika są w toku, projekt jest już gotowy. Zebrano również odpowiednie fundusze.

NOWE DOWODY OSOBISTE. Sprawa wydawania nowych dowodów osobistych jest przedmiotem ostatecznych rozmów pomiędzy zainteresowanymi ministerstwami: Administracji Publicznej, Min. Bezpieczeństwa i Min. Ziem Odzyskanych. Byłby już najwyższy czas, by nowe dowody zastąpiły niemieckie „kennkarty", pozostałość pookupacyjną.

JAK UJĘTO „OGNIA"? Donosi o tym „Naprzód": „Ogień" został schwytany na Turbaczu w Gorcach. W ustronnym i daleko oddalonym domu zwołał on odprawę swoich podwładnych „dowódców".

Wywiad KBW dowiedział się o mającej się odbyć odprawie i z wielką ostrożnością przeprowadził przygotowania.

W trakcie odprawy dom został otoczony przez oddział KBW. Dowódca oddziału wezwał „Ognia" i 9-ciu jego wspólników do poddania się. Wezwanie zostało przez „Ognia" odrzucone i z domu posypały się strzały z broni automatycznej.

Wywiązała się ciężka i długa walka. Osaczeni ostrzeliwali się zaciekle. W walce zginęło 6-ciu ludzi „Ognia", czterech pozostałych poddało się.

„Ogień" widząc, że sytuacja jest beznadziejna strzelił sobie w skroń. Ciężko rannego „Ognia" przewieziono do szpitala w Nowym Targu, gdzie w sobotę, dnia 22 bm. zmarł. Przy zabitym znaleziono ogromny materiał dowodowy.

W ten sposób dzięki energicznej akcji KBW teren Podhala został oczyszczony z bandy, która nękała ludność napadami terrorystyczno-rabunkowymi.

Z kroniki ludowej

Z WYDAWNICTW

Wznowienie miesięcznika „Teatr Ludowy"

Po sześcioletniej przerwie wojennej ukazał się w druku *„Teatr Ludowy"*, miesięcznik, poświęcony praktycznej działalności teatrów ochotniczych i chórów ludowych. „Teatr Ludowy" posiada długoletnią tradycję (XXXII rok istnienia) i jest najstarszym pismem tego rodzaju nietylko w Polsce, ale i w Europie. W ciągu szesnastu lat przedwojennych redaktorem jego był *Jędrzej Cierniak* wielki reformator teatru ludowego w Polsce.

Na treść 1-2 numeru (listopad — grudzień 1946) „Teatru Ludowego" składają się następujące działy:

I. Artykuły: Polegli.. Zginęli.. Zmarli.. *Jerzego Zawieyskiego* — Jędrzej Cierniak *Władysława Pawłowskiego* — Kajście to som?, *artykuł redakcyjny* — Rozpoczynamy rok 32 służby, *Teofila Matejki* — Planowość w pracy teatralnej, *Waleriana Batki* — Muzyka ludowa, *Adolfa Chybińskiego* — Zbieracz melodii ludowych na usługach nauki, *Józefa Swatonia* — Dyrygent we zespole amatorskim.

II. Sprawozdania: *Teofila Matejki* — Teatr ochotniczy w latach wojny, *Władysława Dziedzica* — Teatry ochotnicze w Odrodzonej Polsce, *Władysława Gębika* — „Gody Wiosenne" w Olsztynie, *Bronisława Lubicz-Nycza* — Czy na dobrej jesteśmy drodze?

III. Materiały repertuarowe: *Ryszarda Wroczyńskiego* — W stulecie urodzin Bolesława Prusa, *Wandy Bruner-Niczowej* — „Powracająca fala", opracowanie inscenizacyjne noweli B. Prusa. *Jędrzeja Cierniaka* — fragmenty „Szopki Krakowskiej", *I. Ostrowskiej i M. Rokoszowej* — Matka Boska na gruzach Warszawy, fragment widowiska „Kolęda narodu polskiego", *W. Laskiego* — układy na 3 głosowy chór mieszany „Bóg się rodzi", „Gdy śliczna Panna", „W dzień Bożego Narodzenia", „Gwałtu, gwałtu..."

IV. Przegląd prasy.

V. Przegląd wydawnictw teatralnych i muzycznych.

Pismo redaguje zespół pod kierunkiem Teofila Matejki w składzie: Walerian Batko (dział muzyczny), Bronisław Lubicz Nycz (dział materiałów repertuarowych) i Bronisława Orłowska (sekretarz redakcji). Wydaje Towarzystwo Teatru i Muzyki Ludowej R. P. Adres redakcji i administracji — *Warszawa 22, ul. Reja 9.* Warunki prenumeraty: rocznie 400 zł., półrocznie 200 zł., numer pojedynczy — 40 zł. Niniejszy numer podwójny kosztuje 80 zł. *Prenumeratę należy zgłaszać na konto „Teatru Ludowego"* w P. K. O. Nr konta I—4566.

NA UNIWERSYTET LUDOWY im. W. WITOSA W WIERZCHOSŁAWICACH

(Z przyczyn od nas niezależnych, kwituje się poniższe wpłaty z opóźnieniem):

Zarząd Koła PSL Oleśnica, pow. Dąbrowa Tarn. 1.000 zł.
K. A. Limanowa 1.000 zł.
Maciej z Katowic 500 zł.
Członkowie z Koła PSL Zawada Uszewska, pow. Brzesko — zebrane z racji imienin Biernata Marcina 3.800 zł.
Ks. Janas Fr. 400 zł.
X. z Krakowa 250 zł.
Kaczmarczyk Fr. 500 zł.

FUNDUSZ ORGANIZACYJNY PSL
zechciej zwiększyć
wpłatą na konto w PKO Kraków Nr IV-894
ZARZĄD WOJEWÓDZKI (dawniej Okręgowy)
PSL w Krakowie.

WIĘZIENIE ZA OPÓŹNIENIE POCIĄGU. Przed wojskowym sądem PKP w Poznaniu, stanął maszynista kolejowy Stanisław Kowal i palacz parowozu Wacław Mackiewicz, oskarżeni o pijaństwo w czasie służby i spowodowanie opóźnienia pociągu.

W wyniku rozprawy maszynista Kowal skazany został na 1 rok więzienia a palacz Mackiewicz na 6 miesięcy aresztu.

SZCZEPIONKI PRZECIW JADOWI ŻMII. Państwowy Zakład Higieny w Warszawie ul. Chocimska 24, ma na składzie szczepionkę przeciw jadowi żmii oraz szczepionkę przeciw wściekliźnie. Cena detaliczna jednej dawki szczepionki przeciw jadowi żmii wynosi 170 zł., jedna dawka szczepionki przeciw wściekliźnie — 642 zł. Szczepionki te powinna obowiązkowo mieć jedna z aptek publicznych w każdym mieście.

DWIE WIELKIE KATASTROFY LOTNICZE. W Pobliżu Bogoty (Kolumbia) w dniu 16 lutego br. spadł samolot towarzystwa awiacyjnego Avianca. Katastrofa nastąpiła na skutek zderzenia się samolotu z wierzchołkiem góry. **Zginęło 56 osób.** Jest to największa katastrofa w dziejach lotnictwa cywilnego.

Czteromotorowiec włoski „Savoia" spadł do morza w odległości trzech mil od wybrzeży Terracina, w pobliżu Rzymu. Na pokładzie samolotu znajdowało się 12 pasażerów i 5 członków załogi. Wśród pasażerów znajdowała się krewna króla egipskiego Faruka i dyrektor Akademii Egipskiej w Rzymie, Almas Bey.

ODPOWIEDZI REDAKCJI

P. KRYSTYNA: W tej sprawie należy zwrócić się do Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Warszawa, Al. Szucha 23.

MACIEK SPOD ŻARNOWCA: W nadesłanym wierszu przebija łatwość rymowania ,jak n.p.:

Nie było tego w dziejach świata jeszcze,
To co wyprawiał hitlerowski gad,
O tym napiszą tomy książek wieszcze
Lśni w Polsce ruin, zgliszcz, pożarów ślad.

Mówi się lśni, się coś. To „się" w rymie się zagubiło i powstał bezsens. Powtarzamy że rymowanie nie jest jeszcze poezją. Natomiast korespondencja „O stosunkach wiejskich" jest dobra i możemy ją zamieścić, ale pod warunkiem, że musimy znać adres jej autora (co nie znaczy, byśmy mieli autora pod korespondencją podpisać).

P. MOŁDA PIOTR: Wiersz o kartelach — nie na czasie. Przecież karteli obecnie nie ma. Prosimy napisać coś na inny temat.

CENNIK OGŁOSZEŃ:

Zwykłe ogłoszenia na str 6-szpalt za 1 wiersz mm . . 15.— zł
W tekście na str 3 szpalt za 1 wiersz mm . . . . 30.— „
Drobne ogłoszenia słowo 12 zł najmniej . . . . . . 120.— „
Tłuste za słowo 100% drożej.
Układ tabelaryczny, cyfrowy, kolorowy i zastrzeżone 50% drożej.
Ceny ogłoszeń i prenumeraty zagranicą 100% drożej.
Prenumerata wynosi: z przesyłką pocztową kwartalnie . . . . 80.— zł
Ogłoszenia tylko za gotówkę. Za terminowy druk Administracja nie odpowiada. Ceny powyższe obowiązują od dnia ogłoszenia.
Do ogłoszeń długoterminowych Biuro ogłoszeń rabat stosownie do umowy Za niewyraźny druk, spowodowany warunkami technicznymi Administracja nie odpowiada i nie bierze na siebie obowiązku bezpłatnego powtórnego zamieszczenia inseratu.
WYCHODZI RAZ W TYGODNIU

Wydawca Ludowe Towarzystwo Wydawnicze „Piast" Kraków Basztowa 17, I. p.
B-19796 Chłopska Spółdz. Wydawnicza — Warszawa, Al. Jerozolimskie 119 Druk. „Prasa Demokratyczna" Śniadeckich 16